

האליזר

עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

נושא השבוע: נישואין (כה)

כד' בחשוון תשפ"ג 1450 (שנה כח')

ההפטר: "והמלך דוד"
(מלכים א א')

פרשת זויי שרה - שבת מברכי

ר"ח כסלו אי"ה בימים חמישי ושישי מולדו בליל חמישי בשעה 22:28 ו-8 חלקים

"ותמת שרה... ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבכותה" (כג, ב)

נשאלת השאלה: וכי רק אברהם התאבל על מות שרה? והיכן היו שאר באי ביתה וכל הנפש שעשו בחרן? אלא אמרו חכמינו ז"ל בסנהדרין (כב:): "אין איש מת אלא לאשתו, ואין אישה מתה אלא לבעלה". יותר מכל שאר בני המשפחה חש בן הזוג את הקושי והחסרון כשמת בן זוגו וביטא רבי יוחנן את צער הפרידה שבין איש לאשתו: "כל אדם שמתה אשתו הראשונה בחייו, כאילו חרב בית המקדש בימיו". (פרפראות לתורה) **"ויען לבן ובתואל ויאמרו מה יצא הדבר" (כד, ג)**

כתב המהר"ל מפראג: הבורא יתברך לבדו הוא היכול לדבק טוב ולהתאים את בני הזוג ליצור תא משפחת משותף שיחזיק מעמד בכל סערות החיים ותהפוכותיהם.

וכבר אמרו חז"ל (סוטה ב:): ש"קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף", שבשניהם לא הסתיימה המלאכה בעצם קריעת הים ובחתונה, אלא בקריאת ים סוף היה צריך להחזיק כל העת את המים כחומה בצורה עד שישראל יעברו בתוכו, ובנישואין יש צורך לחדש בכל עת את הקשר ולשמר את חיי הנישואין לאורך ימים, ואין זה אלא מעשה אלוהים.

"ויאמר אוזיה ואמה תשל הנערה אתנו ימים או עשור" (כד, גה)

שואל רש"י: ובתואל היכן היה? אלא היה רוצה לעכב את השידוך הזה ובא המלאך והמיתו. מכאן לומדים למרות כל העיכובים והמניעות שיש לאדם בשידוכין, אל לו להרפות מלחפש את המיועדת לו כי כשיגיע הזמן משמים של השידוך לצאת לפועל, יסדר הקב"ה שכל המפריעים "יעלמו" והרבה דרכים למקום לכך, כפי שאנו רואים בשידוך של רבקה אימנו שאביה התנגד והקב"ה "השקיתו".

מעשה שהיה

כשמעניקים אוהבים (מפי הרב מרדכי רוט - מטפל רגשי)

היה זה לפני מספר חודשים, נפגשתי עם אברך בגיל השלושים לחייו, וכך

הוא סיפר לי: "כבר שנים שאני מדחיק פנימה לתוך הנפש מספר התמודדויות

שיש לי בחיים, הגיע מצב שאיני יכול יותר להמשיך הלאה את חיי, אני חייב עזרה".

הוא סיפר לי על חייו, על הוריו, על ימי הילדות והבחרות שלו. וכאשר הוא הגיע לנושא של חיי הנישואין הוא אמר: "אני חושב שזה הדבר שמוציא אותי מאיזון נפשי, אני חי עם אשתי זה תשע שנים ובמשפט אחד אסכם לך את חיי הנישואין שלי - אני פשוט לא אוהב אותה, לא מרגיש אליה שום חיבור, אני לא אוהב את אשתי!"

יש לי כבר ארבעה ילדים ברוך השם, אבל ההרגשה הזו גורמת לי לתסכולים רבים, ליבי חלל

תפילה איננה 'גלגל רזרבי' שאתה שולף רק שאתה בצרות, אלא זה ה'הגה' שמוביל את חייך במסלול הנכון

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * לא לעיין בזמן תפילה * שקיעה 4:38 - 4:40 * סוף זמן ק"ש 8:20 - 8:16

יציאת ש"ר"ת: 5:44

יציאת שבת: 5:11

כניסת שבת: 4:20

בקרבי. כאשר אתה לא אוהב אדם ולא מחובר אליו אז גם ההתנהגות שלך לא טובה כלפיו.

ואכן חיי הזוגיות שלנו לא הכי טובים בלשון המעטה".

ניסיתי לבדוק למה הוא לא מרגיש מחובר לאשתו והוא לא ידע להצביע על שום דבר ספציפי. הוא ידע רק להגיד שהוא לא מרגיש מחובר לאשתו ולא אוהב אותה.

שאלתי אותו על חיי הזוגיות של הוריו. "תשמע, אבא שלי היה בבית מלך. כל ציוץ של בקשה שיצא מפיו, ישר נענה. בחיים לא ראיתי את אבא שלי עוזר משהו בבית או דואג לאמא שלי. פשוט מלך, רק רצה שיתנו לו. לא ראיתי אותו בחיים מכבד, מעניק או מפרגן למלכה שיש לו בבית. רק הוא היה המלך ואין בלתו. ואכן ויכוחים תדירים בין ההורים היו מנת חלקנו בבית". שאלתי אותו: "תגיד לי, יש משהו טוב שאתה עושה לאשתך?" הוא ישר קטע אותי ואמר לי: "איך אתה יכול להעניק לאדם משהו אם אתה לא אוהב אותו ולא מרגיש מחובר אליו? אני פשוט לא מסוגל".

"זה בדיוק העניין", אמרתי, "אתה בחיים לא מרגיש ולא תרגיש מחובר ואוהב, לאדם אחר, אם אתה לא נותן לו ומעניק לו משהו משלך, לא משהו חד פעמי אלא משהו עקבי יום יומי, בחיים לא תרגיש אליו קשר וחיבור. כל האהבה והחיבורים שאנשים אוהבים לנפנף בהם שהם מרגישים בהתחלה, זה לא יושב על משהו באמת אמיתי, זה יושב על דברים אחרים... וכזו אהבה נגמרת באיזה שהוא שלב, כי זו לא באמת אהבה... להרגיש קשר וחיבור ואהבה לאדם זה אחרי זמן ארוך שאדם נותן מדמו ומחלבו לאדם השני. להרגיש אהבה וחיבור לאדם זה רק דרך נתינה ונתינה וככל שיותר תיתן כך יותר תאהב. אבל צריך לזכור שהנתינה תהיה נתינה אמיתית ולא כזו שנותן כדי לקבל בחזרה כי אז: א. הוא בעצם לא נותן. ב. הוא בעיקר עסוק בלקחת". הוא התפרץ עלי: "אתה לא מזדהה איתי?! אתה לא מבין אותי?! אני פשוט לא אוהב את אשתי, זהו, נקודה. בלי שום הסברים עמוקים!"

הסברתי לו שאני מאוד מזדהה איתו וזו הרגשה איומה להרגיש את ההרגשה שהוא מרגיש. אבל אני פשוט מנסה להסביר לו מאיפה זה נובע. ושוב חזרתי על שלי, אתה בחיים לא תאהב אותה עד שתלמד באמת להעניק לאשתך, רק אז יש סיכוי שתרגיש מחובר לאשתך. אני בטוח שאם חודש או מקסימום חודשיים אתה תתחיל לתת לאשתך את הצרכים הרגשיים שהיא באמת צריכה, אתה תתחיל להרגיש אליה חיבור. אהבה וחיבור לא מתרחשים מאליהם, צריך להקריב את הנפש על כך, מסירות נפש של נתינה והענקה לשני.

אותו אברך לא ויתר והמשיך להגיד: "תשמע אני לא ילד קטן, יש לי חברים שסיפרו לי שכאשר הם פגשו את האישה שלהם הם הרגישו ישר חיבור ביניהם, מה שאני לא הרגשתי".

אמרתי לו: "ההרגשה הזו מאוד נפלאה, אבל היא לא מחזיקה מעמד יותר מכמה חודשים, אם היא לא מושתתת על ערכים של נתינה וכבוד לשני ושאר הצרכים שכל אחד מבני הזוג צריך. אם תיתן לשני אתה תאהב אותו ותרגיש מחובר אליו, ואם לא תיתן לשני לא תרגיש מחובר וקשור". הסברתי לו שהוא מתנהג מבלי משים כמו שהוא ראה אצל ההורים שלו. הוא ראה חוסר נתינה אז הוא גם ממשיך עם זה. הוא פשוט עשה העתק הדבק.

סיפר לי יהודי שאשתו הייתה חולה במחלה הידועה ל"ע ול"ע בחמש השנים האחרונות. הוא טיפל בה כמו בתינוקת האכיל אותה, נתן לה את התרופות, המוח שלה עבד ב-100 אחוז אבל הגוף היה סיעודי לגמרי. ככל שטיפל בה הקשר שלו לאשתו נהפך יותר ויותר חזק. הוא הרגיש אליה חיבור כמו שלא הרגיש בכל ארבעים שנות נישואיו איתה. ככל שהעניק לה כך אהבתו אליה התגברה.

אם אדם באמת מעניק לשני, נוצר חיבור קשר ואהבה ביניהם שלא חלמו שקיים כלל, אבל בשביל זה צריך להשקיע ואת זה לא כל אחד מוכן להקריב.

אז כל אחד בעולם רוצה להרגיש שיין, מחובר, אוהב ונאהב וזה בין הדברים הבסיסיים שהנפש שלנו צריכה. אבל אם אנחנו רוצים קשר אמיתי עם בן הזוג שלנו, עם החברים שלנו, ככל שנעניק להם חוץ מזה שהם יאהבו אתכם ויכבדו אתכם - אתם תרגישו יותר ויותר אוהבים ומחוברים לאדם שמולכם.

כשפגשתי את אותו אברך, הוא הסתכל עליי ואמר: "צדקת, רק עכשיו אולי קצת מאוחר למדתי להבין מה זו אהבה, מהו חיבור אמיתי ולא מה זה חיבור דמיוני שלא מבוסס על מציאות אמיתית. אני היום אוהב את אשתי, כי פשוט למדתי לתת. ואז ראיתי כמה אני כן מחובר ואוהב אותה כי נתינה מביאה אהבה", מאחל לכם ולי שנזכה לתת משלנו אור וטוב לכל אדם בעולם.

הלכות נישואין [יג]

פינת ההלכה

א. חייב כל אדם לשאת אשה (ש"ע אבה"ע סי' א ס"א, וגם על האשה יש חובה להתחתן (הרמ"א סי' ג סס). ובדור שלנו בו גדולים הפיתויים וניסיונות בנושא צניעות מצוה גדולה להזדרז ולהינשא (ילקו"י לרש"ל ילחק יוסף שובע שמחות ח"א מהדורא תשס"ה פ"א ס"ג).

ימי שבע ברכות [א]

ב. משה רבינו תיקן שבעת ימי משתה ושמחה לחתן וכלה (הרמב"ם שופטים הל' אכל פ"א הל' א).
הכוללים שני חלקים : חלק ראשון- על החתן לאכול ולשתות על כלתו בימים אלו (ש"ע אבה"ע סי' סד ס"א) חלק שני- שמברכים "שבע ברכות" אחרי כל סעודה וסעודה שעושים בימים אלו (ש"ע אבה"ע סי' סד ס"א).

ג. ישנם חתנים וכלות שמיד אחר החתונה נוסעים לטיול בשבעת ימים אלו מה שקרוי "ירח דבש" ומבטלים שמחת "שבע ברכות" של ימים אלו בגלל טרדתם בטיול, וכן יכולים להיכשל באיסור קירבה האסור בימים אלו וכמו כן צריכים בימים אלו שמירה מן המזיקים ומן יצר הרע ולכן יש להימנע מכך (ילקו"י פ"ז ס"ב, נישואין כהלכה לגר"מ כהן סי' יח ס"א).

חלק ראשון

ד. על החתן לאכול ולשתות ולשמוח על כלתו בימים אלו ולא להתעסק בדברים אחרים [שיפורטו להלן בסעיף ט] (ש"ע אבה"ע סי' סד ס"א).

ה. מספר ימי השמחה תלוי במצב האישי של החתן והכלה לפני נישואיהם דהיינו:

- רווק שנשא רווקה יש להם 7 ימי שמחה (ש"ע אבה"ע סי' סד ס"א).
- אלמן או גרוש שנישאו לרווקה יש להם 7 ימי שמחה (ש"ע סס).
- רווק שנשא אלמנה או גרושה יש להם 3 ימי שמחה (ש"ע סי' סד ס"ב ע"פ הכלל סתם ויך הלכה כסתם, שו"ת יצי"א ח"ה אבה"ע סי"א אות ג, נישואין כהלכה סי' כד ס"ב, נישואין כהלכה ואגדה לגר"ד נק"י עמ' 283).
- גרוש או אלמן שנשאו אלמנה או גרושה יש להם 3 ימי שמחה (ע"פ ש"ע סי' סד ס"ג, נישואין כהלכה ואגדה עמ' 283, נישואין כהלכה ס"כא).

ו. ספירת "ימי השמחה" האמורים הם מזמן חדר יחוד שאחר החופה [האשכנזים כמנהגם וספרדים כמנהגם] (שו"ת יצי"א לרש"ל עובדיה יוסף ח"ה אבה"ע סי' ז, ילקו"י פ"ז ס"טז).

ז. מצוה על החתן להתהדר בבגדי שבת וחג בכל "ימי השמחה" כמו שמלך מלובש בבגדי כבוד, מאחר וחתן דומה למלך (ילקו"י פ"ג ס"טו).

וכן הכלה תקפיד על לבוש חגיגי ומכובד ובזה תתהדר לפני בעלה החתן כי אם הוא מלך אז היא מלכה (נישואין כהלכה ואגדה עמ' 251).

ח. ראוי להחמיר לעמוד בפני החתן כשהוא נכנס למקום בכל ימי השמחה [שבע ברכות], אך אין בזה חיוב מצד הדין [אפילו בתוך 4 אמות] אלא חומרא בעלמא (ילקו"י פ"ח ס"ט, נישואין כהלכה סי' ח ס"ז).

ט. ב"ימי שמחה" אלו אין החתן יוצא לעבודה (ש"ע אבה"ע סי' סד ס"א) וכן הכלה לא יוצאת לעבודה (חינא וחסדא לגר"י ארדיט ח"א דף ק, מנחת פתים לגר"מ אריק אבה"ע סי' סד, ילקו"י פ"ח ס"ח) כדי שיוכלו לשמח אחד את השני (ש"ע סס).

י. אם החתן חושש שיפטריו מהעבודה ומקום העבודה לא מוכנים להתחשב בו וליתן לו חופשה לזה, יבקש רשות ומחילה מהכלה ויוכל לצאת לעבודה (ענין חלקת מחוקק על ש"ע סס ס"ק ב, בית שמואל על

סס ס"ק ב, שו"ת יצי"א ח"ד אבה"ע סי' ת, ילקו"י פ"ח ס"ה). מ"מ ישים לב לשמח את כלתו כשחוזר מהעבודה ואף יתקשר אליה משם כפי שיתאפשר, כדי להראות לה שמחשבתו עליה והוא עובד בליט ברירה (נישואין כהלכה ואגדה עמ' 252). הוא הדין לגבי הכלה, ותבקש מחילה מהחתן ותצא לעבודה (ילקו"י סס).

תשובה: ראשית מצד הדין אשה יכולה להתקדש בכסף או בשווה כסף ולא בטבעת (שו"ע אבה"ע סי' סז ס"א) אלא שנהגו לקדש בטבעת נישואין (הרמ"א סס) על פי תיקוני הזהור (י"ג תיקון ה) לרבי שמעון בר יוחאי. הראשון שקידש בטבעת היה יהודה [מ-12 שבטים] שקידש את תמר (דעת זקנים מצעלי המוספות בראשית לח יז).

אפשר לקדש בטבעת העשויה מזהב או מכסף, ויש מקפידים ע"פ הסוד בשל כסף ובטבעת מרובעת שחללה עגול (עיי' ילקו"י פ"ז ס"טז, עיי' בא"ח ס"א שפטים ס"ח) [ויש חולקים וסוברים שהטבעת צריכה להיות עגולה מבפנים ומבחוץ] [משפט הכתובה לגר"א בר שלום ח"ה פ"פ עמ' תמט, שהטבעת צריכה להיות עגולה מבפנים ומבחוץ, נשמת ישראל הל' טהרה לגר"ש תורג'מן עמ' עב].

ונתנו מס' טעמים לקידוש אשה בטבעת דווקא:

- סיכום:** אין חובה על אשה נשואה לעמוד כל הזמן טבעת, מ"מ ראוי ונכון לעמוד טבעת זו כל הזמן, כפי שכתב בספר החינוך הנ"ל להיות בידה תמיד למזכרת כדי שתזכור שהיא נשואה ותישמר מאחרים ועוד שיש בזה סגולה לשלום בית, משום שתמיד זיכרון יום החופה לנגד עיניהם (מעובד ע"פ הנ"ל) (ש"ע המקור לנאון יחזק לראשי ח"י עמ' לא, נטע גבריאל לנאון הל' נישואין ח"ב פ"ט ס"ה, פרסם אליעזר אירוסין ונישואין ח"ד מכוון דמסק אליעזר עמ' סגב, ס' מצאת כיסוי עשרות עמ' 69, דברי ישראל לגר"י וועלף יו"ד סי' ל, מחשבת העבודה לגר"ש שאטין סי' שמז, שהשמה במעונו לגר"ד בדלא עמ' מו, ס' ליון לנפש חיה לגר"נ נטע לייטר סי' עט בשם ס' יאיר נתיב לנאון בעל חוות יאיר מגדולי חכמי אשכנז, שו"ת דברי יוסף אירגאס סי' מא, שערי נישואין לגר"י טשזר פ"א ס"ה, שו"ת פאת שדך אבה"ע סי' כט, ואין לנו מכאן-אין זכיתו לגר"י אברהם סי' כז ס"א) [זה לא משנה אם מדובר בטבעת המקורית או החדשה שנקנתה במקום זו שאבדה].

ולגבי החתן אין מניעה שיענוד טבעת גברית [רק שלא תיתן לו הכלה את הטבעת בחופה אלא אחר כך] (ש"ה הראשון לזיון ח"א לנש"י יחאק יוסף אבה"ע סי' ה, וילקו"י שובע שמחות ח"א פ"ז נעמ' קפה, שו"ת אגרות משה לגר"מ פיינשטין ח"ד אבה"ע סי' לב ס"ב, סי' עירו לא יבול ח"ב עמ' עב בשם הגר"ץ איווערבך, הגאון מאיר מאזוז ראש ישיבת כסא רחמים בם' בית נאמן ח"א אבה"ע סי' ג, מרכזו ארגמן לגר"מ אליהו ח"ג סי' כט, משפטי אברהם לגר"א ארביב נושא ס', ואין לנו מכשול לגר"א ישראל ח"ב פ"ב סי' כ"ג). הגאון רבי דוד נקי מספר בספרו "מרחן עובדיה מזוית אישית" עמ' 59 שהוא ראה את מרחן הרשל"ץ עובדיה יוסף מגיע לשיעור עם טבעת נישואין.

טל': 08-8644452 אתר העלון: alonhaihud.co.il דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com